

กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน
เลขที่รับ.....๕๕๕
วันที่.....๒๕ ม.ค. ๒๕๖๘
เวลา.....๑๑.๕๕

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กลุ่มนโยบายและวางแผนการใช้ที่ดิน กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน โทร. ๒๑๗๗

ที่ กษ. ๐๘๓๗.๐๔/ ๓๕

วันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอส่งผลงาน ตัวชี้วัดรายบุคคลตามแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ รอบที่ ๑ ปีงบประมาณ ๒๕๖๘

เรียน ผอ.กลุ่มนโยบายและวางแผนการใช้ที่ดิน

ตามที่ กลุ่มนโยบายและวางแผนการใช้ที่ดิน กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน ได้มีการกำหนดให้มีการจัดทำตัวชี้วัดผลงานคือ ตัวชี้วัดตามหน้าที่รับผิดชอบ และตัวชี้วัดกลาง ซึ่งเป็นตัวชี้วัดรายบุคคลตามแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ รอบที่ ๑ ปีงบประมาณ ๒๕๖๘ นั้น

ในการนี้ ข้าพเจ้าได้พัฒนาความรู้ตามตัวชี้วัดระดับความสำเร็จของการพัฒนาความรู้ โดยเข้าฝึกอบรมพัฒนาทางไกลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ E-learning ของกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่

๑.หลักสูตร “การพัฒนาทักษะการวินิจฉัยข้อจำกัดดินเพื่อการเกษตรอย่างยั่งยืน” รุ่นที่ ๑/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๘

๒.หลักสูตร “แหล่งน้ำในไร่นา นอกเขตชลประทาน” รุ่นที่ ๑/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๘

เรียบร้อยแล้ว และสรุปการพัฒนาความรู้ จำนวน ๑ เรื่อง ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและดำเนินการต่อไป

พรชัย ชัยสงคราม

(นายพรชัย ชัยสงคราม)

นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ

เรียน ผอ.กนผ.

เพื่อโปรดพิจารณา

(นางสาวกรรณิศา สฤกษ์ศิริ)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและวางแผนการใช้ที่ดิน

๒๘ ม.ค. ๖๘

รายงานสรุปการอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้/ประชุมเชิงปฏิบัติการ/และเป็นวิทยากร
กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ นายพรชัย นามสกุล ชัยสงคราม
ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ กลุ่ม นโยบายและวางแผนการใช้ที่ดิน
หลักสูตร/หัวข้อเรื่องอบรม/สัมมนา
หลักสูตรแหล่งน้ำในไร่นา นอกเขตชลประทาน รุ่นที่ ๑/๒๕๖๘
สถานที่อบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้
<http://laddetraining.ldd.go.th/>
หน่วยงานที่จัดฝึกอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้
กรมพัฒนาที่ดิน
ตั้งแต่วันที่ ๑๔ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๘ ถึงวันที่ ๑๕ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๘
เพื่อ ☐ อบรม ☐ สัมมนา ☐ อื่นๆ ระบุ.....

ส่วนที่ ๒ สิ่งที่ได้รับจากการอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้

๒.๑ รายงานสรุปเนื้อหาสาระสำคัญในการอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

๑. เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับผู้เรียนเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการ แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

๒. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง และสามารถนำไปสื่อสาร และถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้อื่นได้

เนื้อหาบทเรียน

๑. ความสำคัญของโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

๒. หลักการบันทึกข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

๓. หลักการคัดเลือกพื้นที่และรูปแบบการก่อสร้าง

๔. กระบวนการดำเนินงานโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

๕. การใช้ประโยชน์แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

สรุปเนื้อหาบทเรียน

ความสำคัญของโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบในหลักการ ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยกรมพัฒนาที่ดิน จัดทำโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๔๗ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำไว้ในพื้นที่ บรรเทาปัญหาภัยแล้ง การขาดแคลนน้ำและเพิ่มรายได้ ให้เกษตรกร ซึ่งจะพิจารณา ศักยภาพของพื้นที่ในการกักเก็บน้ำ คุณภาพของน้ำรวมทั้งความพร้อม ของเกษตรกรในการกำหนดพื้นที่จุด สระน้ำในไร่นา ขนาด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร โดยเกษตรกรมีส่วนร่วม ในการออกค่าใช้จ่าย ๒,๕๐๐ บาทต่อบ่อ

การบันทึกฐานข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

โปรแกรมได้รับการพัฒนาขึ้นเพื่อบันทึกข้อมูลการดำเนินโครงการทุกขั้นตอน ตั้งแต่การกำหนดเป้าหมาย โครงการไปจนถึงการสรุปข้อมูลความสำเร็จของการดำเนินโครงการ มีเครื่องมือต่างๆ ช่วยให้การดำเนินงาน สามารถทำได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง และตรวจสอบได้

ระบบบริหารจัดการข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ประกอบด้วยเครื่องมือสำหรับ ผู้ใช้งาน ๔ กลุ่มได้แก่

๑) เกษตรกรลงทะเบียนขอแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เพื่อขอรับการคัดเลือกเข้าร่วมโครงการ หากได้รับการคัดเลือกจะมีเจ้าหน้าที่ติดต่อเพื่อจัดทำสัญญาและดำเนินการขุดแหล่งน้ำ

๒) เมื่อสถานีพัฒนาที่ดินได้รับการจัดสรรงบประมาณ จะดำเนินการคัดเลือกเกษตรกรที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมจากรายชื่อผู้ลงทะเบียนและส่งรายชื่อให้สำนักงานพัฒนาที่ดินเขตพิจารณา แล้วรวบรวม ข้อมูลส่งไปยังกองแผนงานเพื่อพิจารณาอนุมัติ เมื่อได้รับการอนุมัติแล้วจะจัดหาผู้รับเหมาทำสัญญา กับเกษตรกรและบันทึกความก้าวหน้าของการดำเนินงานจนแล้วเสร็จ

๓) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต จะทำหน้าที่ดูแลภาพรวมการดำเนินโครงการในพื้นที่รับผิดชอบตรวจสอบรายชื่อเกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือกจากสถานีพัฒนาที่ดินในพื้นที่ และรวบรวมส่งให้กองแผนงาน เพื่ออนุมัติต่อไป

๔) กองแผนงาน ทำหน้าที่ดูแลภาพรวมการดำเนินโครงการของกรมพัฒนาที่ดิน การจัดสรรงบประมาณ และเป้าหมายให้แต่ละหน่วยงานดำเนินการอนุมัติรายชื่อเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการและสรุปข้อมูลผลการดำเนินงาน

การคัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย

๑) พื้นที่ซึ่งจะดำเนินการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นาขนาด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร ต้องเป็นพื้นที่ทำการเกษตร และมีเอกสารสิทธิ์ที่ดินที่หน่วยงานรัฐเป็นผู้ออกให้ ได้แก่ โฉนดที่ดิน หนังสือรับรอง การทำประโยชน์ (น.ส.๓ น.ส.๓ ข.) แบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.๑) หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ (น.ค. ๓ กสน. ๕) หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑ ส.ป.ก. ๔-๑๔ ส.ป.ก. ๔-๑๘) ใบจอง (น.ส. ๒ น.ส. ๒ก.) พื้นที่ คทช. และพื้นที่โครงการพระราชดำริที่มีการจัดสรรที่ดินทำกิน ให้แก่เกษตรกร รวมทั้งเอกสารใบรับรองให้ใช้ประโยชน์ที่ดินที่ออกจากกรมป่าไม้และกรมอุทยาน

๒) เป็นพื้นที่อยู่นอกเขตชลประทาน ขาดแคลนระบบที่จะจัดส่งน้ำไปถึงได้ตลอดปี และประสบปัญหาขาดแคลนน้ำเป็นประจำหรือแล้งซ้ำซาก

๓) พื้นที่ที่จะดำเนินการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นาตามเงื่อนไขของโครงการ ต้องเป็นพื้นที่ที่มีประสิทธิภาพ ในการเก็บกักน้ำ โดยพิจารณาจากคุณสมบัติของดินที่มีผลต่อปริมาณน้ำที่จะกักเก็บได้ตามระดับความเหมาะสมของดิน ได้แก่ ความชื้นน้ำของดิน (Permeability) ปริมาณหินพื้นผิวที่ไหลอยู่บนดิน ความลาดชันของพื้นที่ไม่ควรเกิน ๑๕% และเป็นดินที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว และเร็วมาก หลีกเลียงพื้นที่ ที่เป็นดินทรายจัด พื้นที่เกลือขึ้นเป็นดินเค็ม พื้นที่ซึ่งมีก้อนหินขนาดใหญ่ หากก่อสร้างจะทำให้ไม่สามารถกักเก็บน้ำไว้ได้นาน และทำให้คุณภาพน้ำไม่ดี

๔) สระน้ำความลึกไม่เกิน ๓ เมตร ควรมีพื้นที่ดำเนินการจากปากสระน้ำข้างละ ๒ เมตร เช่น ก่อสร้างสระน้ำขนาดกว้าง ๒๕ เมตร ยาว ๒๘ เมตร ควรมีพื้นที่ดำเนินการที่มีขนาด กว้าง ๒๔ เมตร ยาว ๓๒ เมตร ส่วนในกรณีขุดสระน้ำลึกเกิน ๓ เมตร ต้องเว้นระยะไม่น้อยกว่าที่กำหนดตามกฎหมาย ว่าด้วยการขุดดินและถมดินรูปแบบการก่อสร้าง

กรมพัฒนาที่ดินได้ออกแบบมาตรฐานสระน้ำความจุ ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร ซึ่งมีความกว้าง ความยาว ความลึกและความลาดด้านข้างที่แตกต่างกัน สามารถคำนวณปริมาณดินขุดโดยการพิจารณาจากตาราง แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความกว้าง ความยาว และความลึก ของสระน้ำเมื่อมีปริมาตรดินขุด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร ที่มีความลาดด้านข้างต่างกันกระบวนการดำเนินโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน การรับสมัครเกษตรกร

๑) ประชาสัมพันธ์ข้อมูลการรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ โดยประสานงานกับหน่วยงานหรือบุคคลในพื้นที่

๒) สำรวจความต้องการของเกษตรกร

๓) เกษตรกรที่สนใจ กรอกรายละเอียดความต้องการลงในแบบฟอร์มความต้องการ

๔) เจ้าหน้าที่สถานีพัฒนาที่ดิน จัดเก็บรวบรวมข้อมูลโดยจัดลำดับความต้องการ การตรวจสอบพื้นที่

๑) การตรวจสอบเอกสารสิทธิ์ที่ดินที่หน่วยงานรัฐเป็นผู้ออกให้

๒) การตรวจสอบพื้นที่ทำการขุดสระน้ำว่าเป็นพื้นที่อยู่นอกเขตชลประทานหรือไม่

๓) ในส่วนของการตรวจสอบว่าพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่มีประสิทธิภาพในการกักเก็บน้ำหรือไม่

๔) พื้นที่ดำเนินการให้มีการจัดกลุ่มเป้าหมายการจัดสรรพื้นที่ก่อสร้าง

การยกเลิก และการสละสิทธิ์เข้าร่วมโครงการ

๑) กรณีที่ ๑ สละสิทธิ์ก่อนทำสัญญา

๒) กรณีที่ ๒ สละสิทธิ์หลังจากทำสัญญา

กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง

๑) ลงทะเบียนผู้รับเหมา

๒) บันทึกรายละเอียดสัญญา

๓) บันทึกการซื้อเกษตรกรที่ผู้รับเหมารับผิดชอบดำเนินการขุดแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

การขุดสระน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

การติดตามผลการขุดสระน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

๑) ตรวจสอบการปฏิบัติงาน

๒) ออกตรวจงาน (คณะกรรมการฯ หรือกรรมการที่ได้รับมอบหมาย)

๓) ตรวจผลงาน

๔) ทำใบรับรองผลการปฏิบัติงาน

๕) รายงานให้หัวหน้าส่วนราชการทราบและสั่งการ

๖) การใช้ประโยชน์แหล่งน้ำ และบูรณาการพัฒนาอาชีพให้แก่เกษตรกรร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การใช้ประโยชน์แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

กรมพัฒนาที่ดินได้มีโครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน โดยการพัฒนาพื้นที่ให้น้ำ เพื่อใช้ประโยชน์ทางการเกษตร และบรรเทาสภาพปัญหาภัยแล้ง การขาดแคลน

๒.๒ ประสพการณ์/ประโยชน์ที่ได้รับ /การประยุกต์ใช้กับหน่วยงาน

☒ ต่อตนเอง

๑. เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการดำเนินงานโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

๒. เข้าใจกระบวนการและขั้นตอนการขอรับการสนับสนุนแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

๓ .สามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรที่สนใจเข้าร่วมโครงการ

☒ ต่อหน่วยงาน / การนำมาประยุกต์ใช้กับหน่วยงาน

สามารถนำ ความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนวิธีการขอรับการสนับสนุนแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ร่วมกำหนดเขตการใช้ที่ดินระดับตำบล อำเภอและจังหวัด

๒.๓ ปัญหาและอุปสรรคในการอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้

เกษตรกรผ่านหลักเกณฑ์การพิจารณาแต่มีปัญหา ของดินไม่สามารถเก็บความชุ่มชื้นได้ ควรมีแนวทางในการแก้ไขปัญห เช่น การปูพื้นสระเก็บน้ำด้วยผ้าพลาสติกเพื่อบรรเทาความเดือนร้อนหรือ ทางเลือกอื่น ๆ

๒.๔ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ควรนำเสนอด้วยภาพประกอบเพื่อให้เข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น

ลงชื่อ พรชัย ชัยสงคราม

(นายพรชัย ชัยสงคราม)

ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ

ผู้รายงาน

วันที่...๒๘...เดือน...มกราคม...พ.ศ...๒๕๖๘

ส่วนที่ ๓ ความเห็นของผู้บังคับบัญชา

(✓) ทราบ

ลงชื่อ..... นายปราบพล โค้วหิระ

(นายปราบพล โค้วหิระ)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

วันที่...๒๘...เดือน...มกราคม...พ.ศ...๒๕๖๘

กรมพัฒนาที่ดิน

ขอมอบประกาศนียบัตรฉบับนี้ไว้เพื่อแสดงว่า

นายพรชัย ชัยสงคราม

ได้ผ่านการฝึกอบรมการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ ระบบ LDD e-Training

หลักสูตร "แหล่งน้ำในไร่นา นอกเขตชลประทาน"
รุ่นที่ 1/2568 : ธันวาคม 2567 - มีนาคม 2568

(ดร.วิศักดิ์ รัตนเดชพล)

อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน